

WIJ ZIJN AVONTURIER

IK BEN DAPHNE DECKERS NIET

Waarom kiest iemand ervoor de koppensnellers in de jungle in Borneo op te zoeken? LINDA VAN WIJK, een van de zes nog levende auteurs van het boek *The World's Most Dangerous Places*, kijkt terug op haar carrière als beroepsavonturier.

Sedat Aral zet een fles sterke drank uit Libanon op tafel. Hij is net vanuit Beiroet naar Borneo komen vliegen. Zijn broer Coskun is zojuist gearriveerd uit Iran, van een foto-opdracht voor Time Magazine. Zij zijn allebei oorlogsjournalist. We zitten op een veranda van een houten hut op palen, omringd door muggen en jungle-geluiden. Robert Young Pelton stelt zich grijnzend voor als 'beroepsavonturier', terwijl ook het camerateam van National Geographic Channel aanschuift – zij gaan een reportage maken over deze expeditie. Tot diep in de nacht vertellen de mannen hun verhalen.

Coskun is fotojournalist geworden nadat hij tijdens een vliegtuigkaping, waar hij toevallig in verzeilde, contact legde met de kapers en een fotoreportage maakte die meteen de voorpagina van Time haalde. Hij besloot er zijn beroep van te maken en reisde vanaf dat moment naar oorlogsgebieden op jacht naar nog meer coverfoto's.

Pelton is schrijver en uitgever van de Fielding-reisgidsen, vergelijkbaar met de in Nederland beter bekende Lonely Planet-reeks. Pelton had zich zijn hele leven al een slag in de rondte gereisd, maar het bracht hem geen voldoening meer. Op zoek naar meer spanning en avontuur had hij samen met Coskun het plan bedacht om een reisgids te maken over de gevaarlijkste plekken op aarde. Daar waren ze nu mee bezig.

'Het idee ontstond tijdens de eerste Golfoorlog,' vertelt Coskun. 'Omdat ik moslim ben, Arabisch spreek en mijn donkere uiterlijk mee heb, zou ik het hoofdstuk over Irak maken. In Irak werd ik aangehouden op verdenking van spionage voor de Amerikanen. Mijn fotospullen werden afgepakt onder bedreiging van een pistool tegen m'n hoofd. Ik werd het land uitgezet en belde Pelton.'

Pelton zei dat het hoofdstuk over Irak af móést. Dan ga je zelf maar,

verzuchtte Coskun. Een week later stond Pelton aan de grens met Irak. Pelton vervolgt: 'Bij het zien van mijn paspoort fronste de douanebeambte zijn wenkbrauwen: "U bent Amerikaan?"'

"Inderdaad."

"En u wilt het land in?"

"Inderdaad."

"Bent u gek geworden? Dat is zelfmoord!"

Ze schaterlachen om hun eigen verhalen. Ik zit me te verbazen over deze mannen die *on the edge* leven en bewust het gevaar opzoeken.

Wat heb ik nou helemaal meegemaakt, vraag ik me die nacht in de jungle af. Met mijn rugzak over de wereld gezworven. Mee geweest met rally's en expedities. Diepzeegedoken, motor gereden, parachute gesprongen: vergeleken met hen lijkt het plotseling zo braaf allemaal. Ik besluit: wat zij doen, dat wil ik ook! Zeker als een jaar later een pakketje wordt bezorgd. Het boek *The World's Most Dangerous Places*.

Wat bezielt journalisten om extreme situaties op te zoeken? Niemand dwingt je om te gaan. Sommigen gaan omdat ze het spannend vinden, om onderweg gelijkgestemden te treffen of omdat ze in afgelegen gebieden verhalen kunnen maken die nog nooit gemaakt zijn. Anderen omdat er in een oorlogsgebied een conflict gaande is waarvan zij vinden dat de wereld moet weten hoe het zit. Het heeft te maken met interesse én met de aard van het beestje. De avontuurlijke journalist ziet met de beste wil van de wereld niet in wat er nou zo bijzonder is aan het driehonderdste interview met Katja Schuurman.

Toen ik eenmaal de avontuurlijke weg insloeg, kwam ik in een spiraal terecht – alleen had ik dat zelf niet door. Het werd steeds moeilijker om dat ultieme gevoel van bevrediging te ervaren. Als een drug waarvan je steeds meer nodig hebt om het gewenste effect te bereiken. Kwam het orgastische gevoel eerst bij vier maanden rugzakken door India en Nepal, later moest ik om dezelfde gelukzaligheid te bereiken een sledehondenrace in Lapland winnen of acht weken met een Land Rover door de Sahara rijden. En dan niet via Marokko en Mauretanië – zoals iedereen doet – maar door Libië, Algerije, Niger en Mali. Juist omdat daar de grenzen tot dan toe dicht waren geweest. De aanwezigheid van Toeregs en smokkelbendes maakte de reis ex-

tra spannend. Dat er in Libië een expeditielid in de cel werd gesmeten en dat ik in Niger een pistool tegen mijn hoofd kreeg, dat hoorde er juist bij. Ik schrok pas bij het bericht dat er drie Nederlanders waren vermoord in Noord-Mali, twee weken nadat wij er waren geweest.

Terwijl ik mijn leven nog steeds als heel normaal ervoer, stonden ze thuis met open mond te luisteren naar mijn verhalen. Daarbij moet ik toegeven dat door-het-oog-van-de-naaldsituaties natuurlijk ook de smakelijkste verhalen opleveren. Zo vertel ik nog altijd graag hoe ik tijdens een expeditie in IJsland in een gletsjerspleet viel of tijdens een grotduik in Belize op een diepte van 42 meter in paniek raakte. Ook het verhaal dat mijn reisgenoot en ik in Botswana een nacht lang in ons daktentje werden belaagd door een hongerige leeuw die de vuile pannen rook die wij achter in de auto hadden gesmeten ('we wassen morgen wel af'), doet het nog steeds goed.

Mijn specialisatie was reizen, sport en avontuur. Onderweg interviewde ik de lokale bevolking, expats en ontdekkingsreizigers. Ik schreef verhalen over landen en culturen waarbij mijn avonturen de rode draad vormden. Terug van een reis moest ik altijd lachen om mijn moeder die bij het lezen van mijn artikelen zei: 'Dat zal wel een beetje overdreven zijn hè Lin, dat verhaal.' 'Ja hoor mam,' zei ik dan.

Twee jaar na mijn ontmoeting in Borneo gaat de telefoon. Pelton. Of ik mee wil werken aan de vijfde editie van zijn boek. Hij heeft over mijn eerste oorlogservaring gelezen in een Engels tijdschrift. Tijdens een expeditie waarbij ik een Land Rover van Noord- naar Zuid-Borneo mocht sturen, waren we midden in een stammenoorlog terechtgekomen. Ik zag groepen Dayaks met hoofdbanden, brandende toortsen en kapmessen de jungle intrekken om koppen te snellen van gevluichte Madurezen. Wij sliepen in de jungle in de auto en hoorden de gevechten en doodskreten pal naast ons. Ik besloot uit de expeditie te stappen. Ik vond het niet gepast met een *fun*-expeditie door oorlogsgebied te trekken en minstens zo belangrijk: ik was bang. Zo bang dat ik het bloed door mijn aderen voelde stromen. Maar stap maar eens ergens uit waar je tot je nek in zit.

Uiteindelijk lifte ik met de politie mee naar Pangkalanbuun, vanwaar ik naar Java wilde vliegen. Langs de kant van de weg smeulden de afgebrande huizen nog na. In het enige hotel van het stadje ont-

moette ik een Amerikaanse journalist van Newsweek en een Britse freelance fotograaf. Zij waren hierheen gereisd om een reportage te maken over de stammenoorlog, maar voor geen goud gingen ze de jungle in. Dat zette me aan het denken: hoe ver wilde ik gaan.

Uiteindelijk leverde ik drie verhalen in bij Pelton en werd zo een van de acht auteurs van *The World's Most Dangerous Places*. Mijn naam prijkt tussen beroepsavonturiers en oorlogsjournalisten, die voor in het boek met een korte biografie worden voorgesteld aan de lezer. Twee van hen zijn inmiddels dood. Wink Dulles overleed tijdens een motorongeluk in Thailand en Roddy Scott stierf al wapperend met een witte vlag terwijl hij van kant probeerde te wisselen in een klein dorp in Ingoesetië. Een Russische soldaat schoot hem in het gezicht.

Ik was hard op weg een *hardcore adventure journalist* te worden. En toen kreeg ik kinderen. Voor het eerst van mijn leven kon ik er niet langer omheen me af te vragen of het wel normaal was waar ik mee bezig was. Had ik al niet een keer te veel het lot getart? Wilde ik nog wel reizen voor mijn werk? *Outdoor Magazine* – waarvoor ik al jaren reportages maakte – belde of ik geen verhalen wilde maken over mijn reizen met kinderen. Over Cuba en Nieuw Zeeland. Maar dat wilde ik niet. Ik was altijd een Lara Croft. Ik had geen enkele behoefte een Daphne Deckers te worden.

OVERLEVINGSGIDS VOOR FREELANCE JOURNALISTEN

WIJZIJN GOED

'Wat is een freelance journalist? Een freelance journalist is een fietskoerier. Als hij op een redactie komt, kijken de loonschrijvers op van hun beeldscherm. Iedereen denkt, o 't is de fietskoerier maar. En iedereen is heel even stikaloers omdat de fietskoerier meteen weer naar buiten mag.'

Wij zijn goed bevat alle inside informatie die nodig is om succesvol te freelancen. De overlevingsgids is geschreven door journalisten van de Wallenburgpers in Amsterdam, het grootste freelancerskantoor van Nederland. Zij leggen zichzelf en hun opdrachtgevers op de divan.

Daarnaast biedt dit boek de top-25 van de beste Nederlandse opdrachtgevers:

- ▶ Welke bladen betalen het beste?
- ▶ Welke bladen hebben de meeste status?
- ▶ Welke bladen zijn het leukst om voor te werken?

Wij zijn goed is een feest van herkenning voor iedere freelancer, een aanmoediging om zelf te gaan freelancen voor de twijfelende loonslaaf en de definitieve bevestiging nooit aan een carrière als kleine zelfstandige te beginnen voor de tevreden werknemer mét winstdeling en auto van de zaak.

ISBN 90 76927 85 5

9 789076 927855

WIJZIJN GOED

OVERLEVINGSGIDS VOOR FREELANCE JOURNALISTEN

521

Onder redactie van Tijs van den Boomen en Geert-Jan Bron

OVERLEVINGSGIDS VOOR FREELANCE JOURNALISTEN

WIJZIJN GOED

UITGEVERIJ 521